

Кігай Владислава Андріївна,
курсант 2 курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Блінова Ганна Олександрівна,
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПРИ ЕПІДЕМІЇ

На даний час запропонована нами проблематика є надзвичайно актуальною. Саме зараз в Україні і світі поширюється смертельний вірус під назвою COVID-19, який вже отримав статус пандемії. Саме зараз захист людського життя, прав та свобод громадян стоїть на першому місці в пріоритетних напрямках діяльності будь-якої держави. Україна не стоїть осторонь всього, що відбувається і миттєво відреагувала на спалах даної хвороби.

Варто відзначити, що Постановою Кабінету міністрів України (далі – КМУ) №211 від 11.03.2020 року «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2» (далі – Постанова №211) відразу було роз'яснено всі головні моменти функціонування всієї країни в цілому на момент поширення даної вірусної хвороби [1].

І, звичайно, контроль за виконанням даної постанови покладено на органи внутрішніх справ,

зокрема, на органи Національної поліції України (далі – НПУ). Даною Постановою №211 на території всієї країни було встановлено режим карантину, починаючи від 17 березня до 3 квітня 2020 року, який потім було подовжено до 24 квітня 2020 року включно. Даною Постановою №211 ввелися певні обмеження щодо переміщення громадян, функціонування суб'єктів господарювання та навчальних закладів. А для повного дотримання чинного законодавства органи НПУ були наділені додатковими повноваженнями в сфері перевірки виконання фізичними та юридичними особами Постанови №211 [1].

Важливими є зміни до Постанови №211 від 06.04.2020, за якими правоохоронні органи мають здійснювати ряд превентивних заходів, спрямованих на запобігання вчинення правопорушень в сфері громадського порядку на час пандемії, до яких можна віднести такі:

- перевірка документів та опитування особи;
- поверхнева перевірка і огляд;
- зупинення транспортного засобу (на території кожної області встановлена достатня кількість блокпостів, які контролюють переміщення автомобільного транспорту);
- вимога залишити місце і обмеження доступу до певної території (саме з 6 квітня вводяться заборони на відвідування парків, спортивних майданчиків, прибережних зон і т.д);
- обмеження пересування особи, транспортного засобу (в даному випадку, також з 6 квітня вводяться заборона на пересування без захисної маски та групах більше двох осіб).

За даним переліком превентивних заходів ми бачимо, що органи НПУ наділені повним комплексом законних вимог щодо превенції та попередження поширенню пандемії. Але аналізуючи сучасний стан дотримання громадянами правил карантину, можемо

побачити, що часто дані правила порушуються. Уряд та законодавець це передбачив, і було внесено зміни до КУпАП та Кримінального кодексу України. Особливо гостро потребує уваги адміністративна відповідальність, а саме стаття 44⁻³, якою передбачено наступний склад правопорушення: «Порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами», що тягне за собою штраф у розмірі від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» [2].

Тому особливої уваги потребує саме судова практика по розгляду адміністративних правопорушень, передбачених статтею 44⁻³ КУпАП. На даний момент спостерігається тенденція щодо низької якості протоколів, які були складені працівниками поліції. З початку дії карантину, на території України, було як мінімум 32 судових рішення щодо порушення правил карантину з яких 20 рішень було про закриття або повернення справи (тобто 62%).

До основних причин, за якими справи було повернуто або закрито можна віднести наступні:

- **Відсутність доказів, що ймовірний правопорушник є суб'єктом господарювання чи посадовою особою.**

- **Заборона приймання відвідувачів, а не повне закриття закладів.** Наразі не існує норми, яка б передбачала закриття тих чи інших підприємств, установ чи організацій або введення особливого режиму їх функціонування. Кабінет Міністрів України у своїй постанові заборонив тільки роботу, яка передбачає приймання відвідувачів.

- **Відсутність конкретного опису правопорушення.** Відповідно до вимог статті 256

Кодексу про адміністративні правопорушення, обов'язковою частиною протоколу є опис правопорушення, яке інкримінується особі. Зокрема, мають бути вказані конкретні норми закону, які порушені.

• **Відсутність конкретизації виду транспортних перевезень.** Щодо категорій справ про перевезення громадським транспортом більше ніж 10 осіб, суди вказують на такі недоліки протоколів та матеріалів до них, як відсутність конкретизації які саме перевезення здійснювалися.

• **Відсутність конкретизації дій, в яких полягало правопорушення.** У справі проти продавця молочної продукції щодо скупчення людей понад 10 осіб - покупців, які вишукувались у чергу, суд зробив висновок про відсутність конкретизації дій, в яких полягало правопорушення.

• **Недостатність доказів.** По частині матеріалів поліції суд зробив висновок про недостатність доказів вчинення адміністративного правопорушення. Надання доказів на підтвердження викладених в протоколі відомостей, покладається на особу, яка має право складати відповідний протокол, та не може бути перекладено на суд. Суди неодноразово наголошують на тому, що всі описані у протоколі обставини правопорушення мають бути підтвердженні доказами та надані суду одночасно з протоколом.

• **Неправильне оформлення протоколів.** Непоодинокі випадки, коли матеріали повертаються судами на доопрацювання з причини неправильного їх оформлення. Наприклад, протокол має не оговорені виправлення, або надані копії не засвідчені належним чином. Також є порушенням, коли сторінки матеріалів не прошиті та не пронумеровані [3].

Отже, проаналізувавши вищевказане, можемо сказати, що питання притягнення до адміністративної відповідальності потребує негайного законодавчого

вдосконалення, адже на даний час існує не мало законодавчих колізій та неточностей, посилаючись на які суд повертає справу або повністю її закриває. Також варто відзначити, що потребують вдосконалення теоретичні знання поліцейських щодо питання складання протоколу, адже це є основою притягнення до адміністративної відповідальності.

Підводячи підсумок по роботі, варто відзначити, що нашою державою робляться суттєві кроки на попередження та профілактику поширення COVID-19. Правоохоронні органи наділені повним переліком функціональних прав та обов'язків задля попередження правопорушень серед громадян у сфері протидії поширенню хвороби. Але на даний час існують законодавчі неточності та розмита інформація щодо процесу притягнення громадян до адміністративної відповідальності, що не дає змогу органам НПУ в повній мірі виконувати ті обов'язки, які були покладені на них державою.

Література:

1. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету міністрів України від 11.03.2020 року №211, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-п> (дата звернення 04.04.2020 року);

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 17.03.2020 року № 530-IX, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20> (дата звернення 04.04.2020 року);

3. Як в Україні застосовується адміністративна відповідальність щодо порушення умов карантину?: Ресурсний центр ГУРТ, URL: <https://gurt.org.ua/news/informator/59187/>